

УКРАЇНА

(19) UA (11) 38667 (13) U
(51) МПК (2006)
A01K 11/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

1

2

(21) u200808558

(22) 27.06.2008

(24) 12.01.2009

(46) 12.01.2009, Бюл.№ 1, 2009 р.

(72) ПЕЛИХ ВІКТОР ГРИГОРОВИЧ, UA, КОВАЛЕ-
НКО ВІТАЛІЙ ПЕТРОВИЧ, UA(73) ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІ-
ВЕРСИТЕТ", UA(57) Спосіб визначення обсягів виробництва про-
дукції тваринництва, що включає розрахунок пого-
лів'я тварин і птиці в умовних одиницях на 100 га
сільськогосподарських угідь, який **відрізняється**
тим, що чисельність поголів'я, яке може утримува-
тись в господарствах регіону, враховуючи природ-ну родючість ґрунтів і обумовлену нею врожай-
ність кормових культур, визначається за
формулою:

$$ПУ = \frac{\sum_{i=1}^n (X_1 \cdot X_2)}{43,0},$$

де: ПУ - поголів'я в умовних одиницях;

X₁ - площа під кормовою культурою, га;X₂ - вихід кормових одиниць з 1 га, ц;

n - кількість культур;

43,0 - оптимальний обсяг кормів, що заготовлю-
ються на 1 умовну голову, ц кормових одиниць.

Корисна модель відноситься до сільського го-
сподарства і може бути використаний для оцінки
продуктивного потенціалу сільськогосподарських
тварин і птиці в господарствах різних форм влас-
ності.

Існує спосіб визначення обсягів виробництва
продукції тваринництва за показниками чисельно-
сті наявного поголів'я та продуктивності видів тва-
рин, що використовуються [1].

Недоліком цього способу є відсутність прогно-
зування обсягів виробництва продукції тваринниц-
тва в наступні роки.

Найбільш близьким до корисної моделі є спо-
сіб визначення обсягів виробництва з показниками
наявності поголів'я тварин і птиці в розрахунку на
100 га сільськогосподарських угідь [2].

Недоліком цього методу, що він не дає змоги
оцінити валове виробництво продукції тваринниц-
тва в межах регіону, об'єднання територіальних
громад. Це пов'язано з різним рівнем продуктив-
ності тварин в господарствах. Він не враховує
співвідношення в господарствах основних видів
сільськогосподарських тварин і птиці, і не може
бути використаний як інтегрований показник ви-
робництва.

В основу корисної моделі поставлено завдан-
ня визначення обсягів виробництва продукції тва-
ринництва виходячи з ресурсного потенціалу різ-

них типів ґрунтів і обумовленої ними врожайності
зернових і кормових культур.

Це обумовлено тим, що збільшення обсягів
виробництва і отримання екологічно чистої продук-
ції тваринництва забезпечується повноцінною
годовлею тварин, ефективного використання кор-
мових ресурсів для підвищення конверсії корму,
реалізації генетичного потенціалу продуктивності.
Необхідно також встановити відповідність наявно-
го поголів'я обсягам виробництва кормів (в кормо-
вих одиницях).

Поставлена задача вирішується тим, що ви-
значення фактичних обсягів і прогнозування ви-
робництва продукції проводиться на основі родючос-
ті ґрунтів та врожайності зернових і кормових
культур, які забезпечують виробництво кормових
інгредієнтів в інтегрованій величині - кількості кор-
мових одиниць вироблених в регіоні.

Технологічні результати винаходу - отримання
продукції тваринництва та прогнозування її ви-
робництва на наступні сільськогосподарські роки, що
дозволяє забезпечити науково-обґрунтовані норми
її споживання на душу населення.

Запропонований спосіб включає поряд з ви-
значенням кількості умовних голів тварин в госпо-
дарствах регіону, розрахунок загального виходу
поживних речовин (в кормових одиницях) на під-

(19) UA (11) 38667 (13) U

ставі урожайності зернових і кормових культур залежно від родючості ґрунтів.

Для реалізації способу створюється нормативна база, яка включає агропотенціал природної родючості ґрунтів регіону, урожайності культур (в кормових одиницях), визначення кількості тварин в умовних головах.

Розраховується кількість умовних голів тварин, які можуть утримуватись в господарствах регіону. Загальна чисельність поголів'я в умовних головах (ПУ) розраховується за 4юрмулою:

$$ПУ = \frac{\sum_{i=1}^n (X_1 \cdot X_2)}{43,0}$$

де: X_1 - площа під кормовою культурою, га

X_2 - вихід кормових одиниць з 1га, ц

n - кількість культур;

43,0 - оптимальний обсяг кормів, що заготовлюються на 1 умовну голову, ц кормових одиниць.

Прийняте наступне співвідношення умовних голів для видів тварин: корови, бугаї - 1,0; коні дорослі - 1,0; молодняк великої рогатої худоби - 0,6; свині - 0,3; вівці - 0,1; птиця - 0,02.

Прийняті наступні нормативи використання кормів (в кормових одиницях) на виробництво 1кг продукції тваринництва: молоко - 1,3корм.од.; м'ясо яловичини - 10,0корм.од.; свинина - 4,8корм.од.;

м'ясо птиці - 2,2корм.од.; вовна - 80,0корм.од.; баранина - 8,0корм.од. На виробництво 10 штук яєць - 2,0корм.од.

Кількість отриманої продукції визначається за співвідношенням:

$$П = \frac{\text{Валова кількість кормових одиниць}}{\text{Витрати кормів на одиницю продукції}}$$

Наприклад, із загальної кількості кормових одиниць на виробництво свинини передбачено 965,12 тисяч тонн кормових одиниць. Витрати на 1 тисячу тонн приросту свиней - 4,8 тисячі тонн кормових одиниць. Продукція, яка буде отримана визначається:

$$П = \frac{965,12}{4,8} = 201,07 \text{ тис. тонн}$$

Результати використання способу для визначення обсягів виробництва продукції в Херсонській області, виходячи з родючості ґрунтів та питомої ваги кормових культур (30% в структурі посівних площ) наведені в таблиці.

Встановлено, що область є самодостатньою для населення продуктами харчування та їх експорту. Природна родючість ґрунтів забезпечує отримання продукції тваринництва в межах, що перевищують норми споживання.

Таблиця

Обсяги виробництва продукції тваринництва на підстав оцінки біопотенціалу ґрунтів при 30% кормових культур в структурі посівних площ

Показники	Молочне скотарство	М'ясне скотарство	Свинарство	М'ясне птахівництво	Яєчне птахівництво	Вівчарство вовнове	Вівчарство м'ясне
Співвідношення галузей тваринництва, %	25	4	35	2,5	32,5	0,8	0,2
Витрати кормових одиниць на 1кг продукції, кг к. од/кг	1,3'	10	4,8	2,2	2*	80	8
Кількість кормових одиниць, тис т к. од	689,37	110,30	965,12	68,94	896,18	22,06	5,51
Обсяг виробництва продукції, тис т	530,3	11,03	201,07	31,34	448,09	0,27	0,69
Виробництво продукції на душу населення, кг	474,7	9,9	180,0	28,1	401,2	0,2	0,6
			218,0				

Примітка: *на 10шг. яєць

Джерела інформації:

1. Азізов С.П., Канівський П.К., Скупий В.М. Організація виробництва аграрного бізнесу в сільськогосподарських підприємствах. -К.: ІАЕ, 2001. -834с.

2. Тарасенко Т.С., Збірняк П.М., Ульчу М.М. Організація сільськогосподарського виробництва. - К.: ФАДА ЛТД, 2000. -446с.